
Λ Ε Ξ Ι Κ Ο Ο Ρ Ω Ν

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΡΑΜΑΤΟΥΡΓΙΑΣ

Άγγελος Ο ηθοποιός που αφηγείται ή περιγράφει όσα συνέβησαν μακριά από τη σκηνή. Επιβάλλεται από τη λεγόμενη «ενότητα του τόπου», δηλ. την αδυναμία αλλαγής σκηνικού, εξαιτίας και της συνεχούς παρουσίας του Χορού στην ορχήστρα.

Αμαρτία Ο Αριστοτέλης ορίζει ότι ο τραγικός ήρωας «πίπτει δ' άμαρτίαν μεγάλην». Σήμερα γίνεται παραδεκτό πως ο όρος δηλώνει κάποιο σφάλμα νοησιακού χαρακτήρα, κακό υπολογισμό, πλάνη ή αστόχημα του νου και όχι ηθικό παράπτωμα. Σημαίνει άστοχη ενέργεια που προέρχεται από εσφαλμένη κρίση.

Αναγνώριση Είναι στοιχείο της πλοκής του μύθου και δηλώνει τη μετάβαση από την άγνοια στη γνώση ή στην αποκάλυψη της συγγενικής σχέσης μεταξύ δύο προσώπων, όπως συμβαίνει στην *Ελένη*. Αυτή γίνεται με σημάδια, επίκτητα ή σύμφυτα (όπως ουλές, πληγές, επιστολές κ.λπ.), με αφορμή κάποιο εξωτερικό στοιχείο που οδηγεί σε ανάμνηση κάποιων περιστατικών σχετικών με τα πρόσωπα, με λογικούς συνδυασμούς ή με τη φυσική και αβίαστη εξέλιξη των γεγονότων.

Αντιστροφή Είναι τμήμα του στάσιμου και της παρόδου. Αποτελείται από ένα σύστημα στίχων αντίστοιχο με τη στροφή. Την αντιστροφή τραγουδούσε το ένα ημichόριο.

Δέση Συστατικό στοιχείο της πλοκής

του μύθου. Δηλώνει την κορύφωση της πλοκής και της δυστυχίας ή ευτυχίας του τραγικού ήρωα. Μετά από αυτή ακολουθεί η λύση του δράματος.

Διάζωμα Τμήμα του θεάτρου. Ένας ή δύο οριζόντιοι διάδρομοι χωρίζαν το κοίλο σε δύο ή τρία διαζώματα.

Διάνοια Κατά ποιον μέρος της τραγωδίας. Πρόκειται για τις ιδέες και τις σκέψεις που εκφράζουν τα πρόσωπα της τραγωδίας και τα επιχειρήματα που χρησιμοποιούν, για να υποστηρίξουν τις θέσεις τους. Οι ιδέες αυτές τις περισσότερες φορές έχουν διαχρονικό χαρακτήρα.

Διδασκαλία Η παρουσίαση του δράματος στο θέατρο. *Διδασκαλίες* λέγονταν και τα πρακτικά των δραματικών αγώνων που γράφονταν σε πλάκες και φυλάσσονταν στο αρχείο της πόλης. Περιείχαν τα ονόματα των ποιητών που έπαιρναν μέρος στους δραματικούς αγώνες, των χορηγών και των πρωταγωνιστών, τους τίτλους των έργων και το αποτέλεσμα των αγώνων. Δηλώνει τον παιδευτικό χαρακτήρα του δράματος.

Διθύραμβος Χορικό άσμα προς τιμή του θεού Διονύσου. Το έψαλλε Χορός οπαδών και πιστών του θεού γύρω από το δωμό του. Από τον σοβαρό διθύραμβο προήλθε η *τραγωδία* και από τον εύθυμο η *κωμωδία*. Τον τελειοποίησε ο Αρίων ο Μηθυμναίος.

Δράμα Ποιητικό θεατρικό έργο που προοριζόταν για παράσταση και όχι για απαγγελία, όπως το έπος. Έχει σύνθετο χαρακτήρα και αποτελείται από τον ποιητικό λόγο, τη μουσική και τον χορό. Περιλαμβάνει δηλ. στοιχεία της *λυρικής* και της *επικής* ποίησης. Τα είδη του δράματος είναι: η *τραγωδία*, η *κωμωδία* και το *σατυρικό δράμα*.

Δράση Είναι το χαρακτηριστικό στοιχείο που διαφοροποιεί το δράμα από τη *λυρική ποίηση* και το *έπος* και αναφέρεται στην κίνηση των προσώπων. Μπορεί να είναι *εσωτερική* και *εξωτερική*. Η πρώτη σχετίζεται με την ψυχική κατάσταση των προσώπων, τις διακυμάνσεις των παθών και των συναισθημάτων και πιο πολύ τις εσωτερικές διανοητικές συγκρούσεις και την αντιμετώπιση διλημμάτων. Η δεύτερη σχετίζεται με τη σωματική κίνηση, τις εισόδους και εξόδους των προσώπων, τη στάση τους κ.τ.ό.

Εδώλια Τα καθίσματα του αρχαίου θεάτρου που προορίζονταν για τους θεατές.

Εκκύκλημα Όργανο του θεάτρου. Χαμηλό τροχοφόρο δάπεδο (φορείο) πάνω στο οποίο τοποθετούσαν και έδγαζαν στη σκηνή ομοιώματα νεκρών. Βοηθούσε στην παρουσίαση αποτρόπαιων σκηνών που λάμβαναν χώρα μέσα στον οίκο (απαγχονισμοί, αυτοκτονίες κ.λπ), γιατί σπάνια στην αρχαία ελληνική τραγωδία παρουσιαζόταν φόνος ή αυτοκτονία μπροστά στα μάτια των θεατών, λόγω του θρησκευτικού της χαρακτήρα.

Έκσταση Συναισθηματική και διανοητική κατάσταση κατά την οποία

ο υποκριτής λησμονεί τον εαυτό του και ταυτίζεται με το πρόσωπο που υποδύεται, ενώ τα μέλη του Χορού μετατίθενται σε μια θεϊκή κατάσταση και ταυτίζονται με τους σατύρους. Είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχή εκτέλεση του ρόλου από τους υποκριτές. Ήταν χαρακτηριστικό τόσο των διονυσιακών τελετών, όσο και της τραγωδίας.

Έλεος Χαρακτηριστικό συναισθημα που νιώθει ο θεατής για τον τραγικό ήρωα που υποφέρει. Είναι η συμπόνια και η συμπάθεια για τον ήρωα που πάσχει και βασανίζεται χωρίς να το αξίζει.

Ενότητες τραγωδίας Στοιχεία της μορφής της τραγωδίας. Αυτές είναι τρεις: η ενότητα του *μύθου*, η ενότητα του *χρόνου* και η ενότητα του *τόπου*. Η ενότητα του μύθου ορίζει, κατά τον Αριστοτέλη, ότι αυτός πρέπει να στηρίζεται σε πράξη της οποίας τα επιμέρους εξωτερικά και εσωτερικά γεγονότα έχουν μεταξύ τους λογική ακολουθία και συνοχή. Η ενότητα του χρόνου ορίζει ότι η διάρκεια των γεγονότων που παρουσιάζονται δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από 12 ή κατ' άλλους, 24 ώρες. Η ενότητά του τόπου επιβάλλει στο δραματικό έργο να παρουσιάζει όλες του τις σκηνές να συντελούνται στον ίδιο τόπο.

Εξάγγελος Το πρόσωπο που αφηγείται στους θεατές τα γεγονότα που διαδραματίζονται μέσα στον ναό ή το ανάκτορο. Επιβάλλεται από την ενότητα του τόπου.

Εξάρχων Είναι ο πρωτοτραγουδιστής. Το μέλος του Χορού που άρχιζε το τραγούδι.

Έξοδος Κατά ποσόν μέρος της τραγωδίας. Είναι το τελευταίο τμήμα της και ακολουθεί μετά το τελευταίο στάσιμο. Ανήκει στους φορείς της υπόθεσης.

Επιδράδυνση Η σκόπιμη καθυστέρηση της εξέλιξης του δράματος. Εξυπηρετεί τη θεατρική οικονομία.

Επωδός Τμήμα των χορικών ασμάτων. Ακολουθεί μετά την τελευταία αντιτροφή.

Η από της τραγωδίας ηδονή Η ηδονή, η απόλαυση (*οικεία ηδονή*, κατά τον Αριστοτέλη) που γεννά η τραγωδία στην ψυχή των θεατών. Αυτή σχετίζεται με τον *έλεος* και τον *φόβο* και προέρχεται από την τελική κάθαρση που διώνουν αυτοί.

Ήθος Κατά ποιον μέρος της τραγωδίας. Ήθος είναι ο χαρακτήρας του ήρωα. Αυτό πρέπει να είναι, κατά τον Αριστοτέλη, *χρηστόν* (ευγενικό), *αρμόττον* (σύμφωνο με το φύλο, την ηλικία, την τάξη των προσώπων), *όμοιον* (φυσικό), *ομαλόν* (σταθερό και αμετάβλητο). Αναπτύσσεται σε δύο επίπεδα, το επίπεδο των συναισθημάτων και το επίπεδο των γνωρισμάτων.

Θεατρική οικονομία Είναι η μεθόδευση του μύθου και η αξιοποίηση των στοιχείων του δράματος με τρόπο, ώστε να διατηρείται αμείωτο το ενδιαφέρον των θεατών και να επιτυγχάνονται οι δραματικοί στόχοι του ποιητή χωρίς να καταστρέφεται η ενότητα του έργου.

Θεατρώνης Ο εργολάβος του θεάτρου ο οποίος εισέπραττε το εισιτήριο για την παρακολούθηση των παραστάσεων. Αυτός υποχρεωνόταν να φροντίζει για τη συντήρηση του θε-

άτρου, των μηχανημάτων και της σκευής των ηθοποιών.

Θεολογείο Είδος εξέδρας στη στέγη της σκηνής, όπου εμφανίζονταν θεοί ή ημίθεοι, όταν η δράση το απαιτούσε. Από αυτό μιλούσε ο «από μηχανής θεός».

Θεωρικά Ήταν χρήματα από το δημόσιο ταμείο που δίνονταν στους άπορους πολίτες, για να πληρώνουν το εισιτήριο για την παρακολούθηση των θεατρικών παραστάσεων. Από την εποχή του Περικλή τα θεωρικά δίνονταν σε όλους τους πολίτες αδιακρίτως οικονομικής κατάστασης, γιατί πιστευόταν πως η τραγωδία είχε παιδευτικό χαρακτήρα.

Θυμέλη Από το ρήμα *θύω*. Ήταν δώμος του θεού Διονύσου στο μέσο της ορχήστρας του αρχαίου θεάτρου. Ήταν μόνιμη ή τοποθετούνταν στην ορχήστρα, όταν η υπόθεση του έργου το απαιτούσε.

Κάθαρση Ο πιο πολυσυζητημένος όρος στην *Ποιητική* του Αριστοτέλη. Η επικρατέστερη σήμερα άποψη είναι ότι με την κάθαρση που προκαλεί η τραγωδία ως καλλιτέχνημα οι θεατές ανακουφίζονται και ηρεμούν ψυχικά, γιατί διαπιστώνουν είτε την δικαίωση του τραγικού ήρωα ή την αποκατάσταση της κοινωνικής ισορροπίας και ηθικής τάξης. Γενικά οι θεατές, καθώς μετέχουν διανοητικά και συναισθηματικά στα διαδραματιζόμενα γεγονότα και συμπάσχουν με τον ήρωα, λυτρώνονται στο τέλος, εκτονώνονται, εξαγνίζονται, «καθαίρονται» και φεύγουν πνευματικά και ηθικά καλύτεροι.

Κατά το εικόν και αναγκαίον Αριστοτελική αισθητική αρχή σύμφωνα με

την οποία η πλοκή του μύθου καί η εξέλιξη του ήθους των ηρώων πρέπει να γίνεται με τρόπο φυσικό, εύλογο και αληθοφανή (εἰκός) ή σύμφωνα με την αισθητική και ήθικη αναγκαιότητα. Πολλά στοιχεία του δράματος δεν είναι *κατά το εἰκός* είναι όμως *κατά το αναγκαίον*.

Κερκίδες Είναι τα σφηνοειδή τμήματα στα οποία χωρίζουν το κοίλο κάθετες στην ορχήστρα κλίμακες που υπήρχαν ανάμεσα στα εδώλια.

Κόθορνοι Είναι υποδήματα με υψηλές και χοντρές σόλες που έδιναν επιβλητικότητα και μεγαλοπρέπεια στους υποκριτές. Προσαρμόζονταν εύκολα και στα δύο πόδια.

Κοίλο Το κύριο μέρος του θεάτρου που ονομάστηκε έτσι από το σχήμα του. Προοριζόταν για τους θεατές. Οριζόντιοι διάδρομοι το χώριζαν σε δύο ή τρία διαζώματα και κάθετες σκάλες σε *κερκίδες*.

Κομμός Θρηνητικό άσμα που τραγουδούσαν ο Χορός με έναν ή δύο ηθοποιούς. Προέρχεται από το ρήμα *κόπτομαι* (= θρηνώ).

Κωμωδία Είδος του αρχαίου δράματος. Γεννήθηκε από τον εύθυμο διθύραμβο και γραφόταν από ειδικούς ποιητές, τους κωμωδιογράφους. Στόχος της ήταν να καυτηριάσει κάθε τι το γελοίο ή επικίνδυνο στους χαρακτήρες, τα κοινωνικά ήθη και την πολιτική ζωή.

Λέξη Κατά ποιόν μέρος της τραγωδίας. Αναφέρεται στον τρόπο απαγγελίας και τον τύπο των λέξεων, δηλ. στην ποικιλία των εκφραστικών μέσων και το ύφος.

Λογείο Ήταν μέρος του θεάτρου. Μια εξέδρα ανάμεσα στη σκηνή και την

ορχήστρα. Πάνω σε αυτό έπαιζαν οι ηθοποιοί.

Λύση Η τελική έκδοση της τραγωδίας και η λύτρωση των θεατών. Ακολουθεί μετά τη *δέση*.

Μέλος Κατά ποιόν μέρος της τραγωδίας. Αναφέρεται στη μελωδία, τη μουσική επένδυση του έργου. Πολύ λίγα γνωρίζουμε γι' αυτό.

Μηχανή ή αιώρα Μηχάνημα του θεάτρου. Ήταν ένα είδος ξύλινου γερανού με καλάθι που βουτούσε την παρουσίαση θεών ή ημιθέων. Ο Ευριπίδης χρησιμοποίησε πολύ αυτό το μηχάνημα για την εμφάνιση του «από μηχανής θεού» στο τέλος πολλών έργων του.

Μονωδίες ή διωδίες Άσματα που τραγουδούσαν ένας ή δύο ηθοποιοί.

Μύθος Κατά ποιόν μέρος της τραγωδίας. Είναι η υπόθεση του έργου, το σενάριο, η ιστορία που δραματοποιούσε ο ποιητής. Είναι το πρωταρχικό και πιο ουσιαστικό στοιχείο του δράματος. Μπορεί να είναι *απλός* ή *περίπλοκος* και να περιέχει *αναγνωρίσεις* και *περιπέτειες*.

Ορχήστρα Μέρος του θεάτρου. Ήταν κυκλικός χώρος αρχικά και ημικυκλικός αργότερα. Προοριζόταν για τον Χορό. Στη μέση της υπήρχε ο βωμός του θεού Διονύσου (*θυμέλη*).

Όψη Κατά ποιόν μέρος της τραγωδίας. Σχετίζεται με τη θεατρική διάσταση της και αναφέρεται στη *σκηνογραφία* και τη *σκηνοθεσία*.

Πάθος Μέρος του μύθου. Κατά τον Αριστοτέλη είναι τα σωματικά και ψυχικά παθήματα των ηρώων της τραγωδίας που προκαλούν στους

θεατές ισχυρά συναισθήματα *ελέου* και *φόβου*. Τέτοια είναι οι θάνατοι, οι έντονοι σωματικοί πόνοι, οι τραυματισμοί (τυφλώσεις κ.λπ.), οι αρρώστειες, τα γηρατειά, η δουλεία, η εξορία, τα αρνητικά συναισθήματα.

Πάροδος Λυρικό μέρος της τραγωδίας. Είναι το άσμα που τραγουδά ο Χορός, όταν εισέρχεται στην ορχήστρα, αλλά και η ίδια η είσοδος του Χορού. Πάροδοι ονομάζονται και οι δύο διάδρομοι στα πλάγια της σκηνής από τους οποίους έμπαινε ο Χορός στην ορχήστρα και ανέβαιναν οι ηθοποιοί που έρχονταν από έξω στη σκηνή.

Περίακτοι Ήταν δύο ξύλινοι πρισμα-
τικοί στύλοι στα άκρα της σκηνής
που περιστρέφονταν γύρω από έναν
άξονα, ξετύλιγαν μεγάλους ζωγρα-
φισμένους πίνακες που παρουσία-
ζαν ακρογιαλίες, στρατόπεδα κ.λπ.,
και βοηθούσαν στη γρήγορη αλλα-
γή σκηνικού, όταν χρειαζόταν.

Περιπέτεια Στοιχείο του τραγικού μύθου. Κατά τον Αριστοτέλη σημαίνει τη μεταστροφή της τύχης των ηρώων στο αντίθετο από αυτό που επιδιώκουν. Διαφέρει από τη *μετάβαση* που είναι απλή μεταβολή της κατάστασης.

Προάγων Εκδήλωση που γινόταν τις παραμονές των δραματικών αγώνων στο ωδείο. Στον προάγωνα-προκριματικό αγώνα- οι ποιητές παρουσίαζαν τα έργα και τους υποκριτές τους και έδιναν πληροφορίες γι' αυτά.

Πρόλογος Κατά ποσόν μέρος της τραγωδίας. Είναι ο πρώτος λόγος του ηθοποιού και προηγείται της παρόδου.

Προοικονομία Προετοιμασία και προ-
διάθεση του θεατρικού κοινού για
κάτι που πρόκειται να ακολουθή-
σει. Προειδοποίηση για τις επόμε-
νες σκηνές.

Προσωπείο Ήταν η προσωπίδα, η μάσκα που φορούσαν οι υποκριτές, για να ταυτιστούν με το πρόσωπο που υποδύονταν. Αυτή υποδηθούσε την *έκσταση*. Τα προσωπεία ήταν ανάλογα με το είδος του δράματος και τις σκηνές.

Ραβδούχοι Ήταν επιμελητές και επιτηρητές της τάξης στον χώρο του θεάτρου. Είχαν καθήκοντα αστυνομικά.

Σατυρικό δράμα Ένα από τα τρία είδη του αρχαίου δράματος. Οφείλει την ονομασία του στους άνδρες του Χορού που μεταμφιέζονταν σε σατύρους. Σκοπός του ήταν να προκαλέσει την ευθυμία στους θεατές και να τους ξεκουράσει από την ένταση που προκαλούσε η τραγωδία. Τα σατυρικά δράματα γράφονταν από τους τραγικούς ποιητές.

Σχευή Ήταν το σύνολο των πραγμάτων που φορούσε ή κρατούσε ο υποκριτής την ώρα της παράστασης: το προσωπίο, η ενδυμασία, τα σύμβολα της εξουσίας, τα σκευή για κάποια δραστηριότητα, οι κόθορνοι κ.ά.

Σκηνή Μέρος του θεάτρου. Αρχικά ήταν ένα ξύλινο παράπηγμα κοντά στην ορχήστρα που χρησίμευε ως αποθήκη των οργάνων και των σκευών του θεάτρου και ως αποδυτήριο.

Στάσιμο Ήταν το άσμα που τραγουδούσε ο Χορός, όταν είχε πάρει την οριστική του θέση (στάσιν) στην

ορχήστρα. Τα στάσιμα ακολουθούν
σαν μετά τα επεισόδια.

Στιχομυθίες Εκφραστικός τρόπος.
Διάλογος των ηθοποιών στίχο με
στίχο. Η στιχομυθία έδινε στο διά-
λογο ταχύτητα και ζωνρότητα.

Στροφή Τμήμα των χορικών ασμάτων.
Αντιστοιχεί στην *αντιστροφή*. Την
τραγουδούσε το ένα ημichόριο.

Τετραλογία Το σύνολο τεσσάρων δρα-
μάτων (τριών τραγωδιών και ενός
σατυρικού δράματος) του ίδιου
ποιητή που παριστάνονταν την ίδια
μέρα.

Τραγική ειρωνεία Είναι η δραματική
κατάσταση κατά την οποία τα πρό-
σωπα του δράματος αγνοούν την
αλήθεια που γνωρίζει ο θεατής.
Τραγική ειρωνεία είναι ακόμη η
χρησιμοποίηση λέξεων με δίσημο
και αμφιλεγόμενο περιεχόμενο.

Τραγικότητα Είναι η κατάσταση που
προκαλεί η σύγκρουση του ήρωα με
ανώτερες δυνάμεις. Την συνθέτουν
ακόμη οι ψευδαισθήσεις μέσα στις
οποίες ζει, οι αντιφατικές καταστά-
σεις που διώνει, οι περιπέτειες που
δοκιμάζει, τα διλήμματα που αντι-
μετωπίζει, τα αισθήματα ενοχής,
μοναξιάς και συντριβής και γενικά
ό,τι προκαλεί τον *έλεο* και τον *φόβο*
στους θεατές.

Τραγωδία Είδος του αρχαίου δράμα-
τος. Είναι σύνθετο καλλιτεχνικό εί-
δος που αποτελείται από τον *λόγο*,
τη *μουσική* και την *όρχηση*. Έχει
σοβαρό χαρακτήρα και παριστάνει
συγκρούσεις προσώπων ή ηρώων ή
θεών. Οδηγεί από την ευτυχία στη
δυστυχία ή το αντιστροφή, προκα-

λεί στους θεατές συναισθήματα συ-
μπάθειας και φόβου και τελειώνει
με την ηθική νίκη και δικαίωση των
ηρώων ή την τιμωρία και την κατα-
στροφή τους.

Ύδρη Είναι η υπέρβαση του μέτρου
και η τάση του τραγικού ήρωα να
υπερβαίνει τα όρια της ανθρώπινης
φύσης με λόγια, με έργα ή με σκέ-
ψεις. Η στάση αυτή του τραγικού
ήρωα αποτελεί παραδίαιση της ηθι-
κής τάξης και ανατροπή της κοινω-
νικής ισορροπίας και οδηγεί στην
καταστροφή του.

Υποκριτής Ο ηθοποιός του δράματος.

Φόβος Συναισθήμα που αισθάνεται ο
θεατής για την τύχη του ήρωα και
τους κινδύνους που τον απειλούν,
αλλά και για το ενδεχόμενο και ο
ίδιος να πάθει ό,τι παθαίνει ο ήρω-
ας.

Χορηγός Ονομαζόταν ο πολίτης που
αναλάμβανε τη λειτουργία της χο-
ρηγίας, δηλ. αναλάμβανε τις δαπά-
νες για τη διδασκαλία του Χορού.

Χορός Ομάδα δώδεκα ατόμων αρχικά
και δεκαπέντε αργότερα που τρα-
γουδούσε τα χορικά και χόρευε
στην ορχήστρα με τη συνοδεία αυ-
λού. Ήταν ένας υποδεέστερος υπο-
κριτής που ο ποιητής χρησιμο-
ποιούσε και ως λυρικό όργανο για
την επίτευξη των δραματικών του
στόχων.

Ωδείο Στεγασμένο θέατρο στο οποίο
οργανώνονταν μουσικές εκδηλώ-
σεις καί τελούνταν οι προκριματι-
κοί αγώνες, οι *προάγωνες*, των δρα-
ματικών παραστάσεων.

Λ Ε Ξ Ι Κ Ο

ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Άδης: ο τόπος όπου πηγαίνει η ψυχή μετά τον χωρισμό της από το σώμα. Σύμφωνα με τη μυθολογία ήταν γιος του Κρόνου και της Ρέας και αδελφός του Δία. Έλαβε μέρος στην Τιτανομαχία μαζί με τον Δία και μετά από αυτή ορίστηκε βασιλιάς του Κάτω Κόσμου, όπου βασιλεύει με τη σύζυγό του Περσεφόνη. Σύμβολά του είναι το σκήπτρο και τα κλειδιά του Κάτω Κόσμου. Θεωρείται χθόνιος θεός που παρέχει τα αγαθά της γης στον άνθρωπο και γι' αυτό ονομάζεται και *Πλούτων*.

Αθηνά: μία από τις θεές του Ολύμπου. Ήταν κόρη του Δία. Κατά τη μυθολογία, γεννήθηκε από το κεφάλι του πάνοπλου και θεωρούνταν σοφή, συνετή και προστάτιδα των τεχνών και κάθε προόδου. Παριστάνεται σχεδόν πάντα με περικεφαλαία, δόρυ ή αιγίδα (=ασπίδα) και ονομάζεται *Παλλάς*. Φιλονίκησε με τον Ποσειδώνα και έγινε κάτοχος της Αττικής, αφού πρόσφερε στους Αθηναίους κλάδο ελιάς, σύμβολο της ειρήνης. Οι Αθηναίοι την λάτρευαν ως πολιούχο και τελούσαν προς τιμή της τα *Παναθήναια*. Για τις διάφορες ιδιότητές της λεγόταν: *Εργάνη*, *δουλαία*, *αγοραία* και *πρόμαχος*.

Αιακός: γιος του Δία και της Αίγινας. Γεννήθηκε στην Αίγινα – λεγόταν τότε Οινόπια – όπου ο Δίας μετέφερε την Αίγινα, αφού μεταμορφώθηκε σε αετό. Επειδή ζούσε μόνος, παρκάλεσε τον Δία να του στείλει αν-

θρώπους. Αυτός εισάκουσε την προσευχή του και μεταμόρφωσε μυρμήγκια σε ανθρώπους. Από αυτά προήλθαν οι Μυρμιδόνες. Ήταν πατέρας του Πηλέα, του Τελαμώνα και του Φώκου. Μετά τον θάνατό του, εξαιτίας της δικαιοσύνης του, έγινε δικαστής στον Άδη.

Αίας (ο Τελαμόνιος): ο πιο διαπρεπής ομηρικός ήρωας μετά τον Αχιλλέα. Ήταν γιος του Τελαμώνα από τη Σαλαμίνα και εγγονός του Αιακού. Έλαβε μέρος στην Τρωική εκστρατεία και μονομάχησε με τον Έκτορα. Μετά τον θάνατο του Αχιλλέα τα όπλα του δεν δόθηκαν σ' αυτόν, όπως περίμενε, αλλά στον Οδυσσέα. Γι' αυτό λυπήθηκε πολύ και παραφρόνησε. Επιτέθηκε εναντίον των κοπαδιών των Αχαιών θεωρώντας τα ανθρώπους και, όταν συνειδητοποίησε το πάθημα του, αυτοκτόνησε. Το θέμα πραγματεύεται ο Σοφοκλής στην ομώνυμη τραγωδία του. Θάφτηκε στην Τροία όπου υπήρχε και περίφημος ναός προς τιμή του (*Αιάντειο*).

Άρτεμη: θεά του Ολύμπου. Ήταν κόρη του Δία και της Λητώς και δίδυμη αδελφή του Απόλλωνα. Θεωρούνταν θεά της σελήνης, βασίλισσα του βασιλείου των ζώων, προστάτιδα του κυνηγιού και της ναυτιλίας, φύλακας των όρκων και των νόμιμων τοκετών.

Ατρέας: γιος του Πέλοπα και της Ιπποδάμειας, βασιλιάς των Μυκηνών. Συγκρούστηκε για τα δικαιώματα

του θρόνου με τον αδερφό του Θυέστη, που πρόσβαλε και την οικογενειακή του τιμή. Για να τον εκδικηθεί, σκότωσε τα παιδιά του, τα παρέθεσε σ' αυτόν, αφού τον κάλεσε σε δείπνο (*θυέστεια δείπνα*), και έριξε τον ίδιο στη θάλασσα. Ο ήλιος τότε από αποτροπιασμό ανέτειλε από τη δύση. Γνωστός είναι ο τάφος του Ατρέα στις Μυκήνες. Είναι ο αρχηγός του οίκου των Ατρειδών.

Αφροδίτη: μεγάλη θεά του Ολύμπου. Πιστεύεται πως γεννήθηκε από τον αφρό των κυμάτων. Ήταν θυγατέρα του Δία και της Διώνης, σύζυγος του Ηφαίστου, ερωμένη του Άρη και μητέρα του Έρωτα. Θεωρούνταν δύναμη της φύσης (*ουρανία, αναδυομένη*), θεά του κάλλους και του έρωτα, προστάτιδα του θεσμού της οικογένειας και του νόμου γάμου. Γνωστό είναι το άγαλμα της Αφροδίτης της Μήλου.

Αχιλλέας: ο πιο γενναίος από τους ήρωες του Τρωικού πολέμου. Ήταν γιος του Πηλέα, βασιλιά της Φθίας, περιοχής της Θεσσαλίας, και της Νηρηίδας Θέτιδας. Φιλονίκησε με τον Αγαμέμνονα, έμεινε για ένα διάστημα μακριά από τη μάχη κι επέστρεψε σ' αυτή, για να εκδικηθεί τον θάνατο του φίλου του Πατρόκλου. Σκότωσε τον Έκτορα και πέθανε, αφού χτυπήθηκε με δέλος στη φτέρνα, το μόνο τρωτό σημείο του. Λατρευόταν στο νησί Λευκή του Εύξεινου πόντου, όπου υπήρχε ναός προς τιμή του.

Γαλήνη: μία από τις Νηρηίδες.

Δαναοί: βλ. Δαναός

Δαναός: γιος του Βήλου, βασιλιά της Αιγύπτου, και της Αγκιρρόης ή,

σύμφωνα με άλλους, της Ιώς, βασίλισσας του Άργους. Ήταν πατέρας των Δαναΐδων και θεωρείται ιδρυτής του μαντείου του Άμμωνα στην Αίγυπτο. Σε αυτόν αποδίδονται πολλές εφευρέσεις του προϊστορικού πολιτισμού. Από αυτόν ονομάστηκαν Δαναοί οι Αργείοι αρχικά και όλοι οι Έλληνες αργότερα.

Δίας (=Ζευς): ο ανώτερος από τους θεούς του Ολύμπου και πατέρας των θεών και των ανθρώπων. Ήταν γιος του Κρόνου και της Ρέας. Κινδύνευσε από τον πατέρα του, που καταδρόχθιζε τα παιδιά του, και τον έσωσε η μητέρα του κρύβοντάς τον σε ένα σπήλαιο της Κρήτης, όπου τον έθρεψε η αίγα Αμάλθεια. Εκθρόνισε τον πατέρα του Κρόνο, νίκησε τους Τιτάνες και τους Γίγαντες και έμεινε μόνος κυρίαρχος του κόσμου. Παντρεύτηκε την Ήρα, αλλά απέκτησε παιδιά, θεούς ή ήρωες, και από θνητές γυναίκες τις οποίες πλησίαζε παίρνοντας τη μορφή ζώων. Ήταν προστάτης των ικετών (*ικέσιος*) και των ξένων (*ξένιος*). Από τις πολλές του ιδιότητες λεγόταν *αγώνιος, ελευθέριος, όρκιος* κ.λπ. Σ' αυτόν ήταν αφιερωμένο το μαντείο της Δωδώνης.

Διόσκουροι: δίδυμοι γιοι του Δία και της Λήδας, συζύγου του βασιλιά της Λακωνίας Τυνδάρεω. Ο ένας ονομαζόταν Κάστωρ και ο άλλος Πολυδεύκης. Ήταν θνητοί και αθάνατοι και συμβόλιζαν το φως που ανάβει και σβήνει αιώνια. Είχαν λάβει μέρος στην Αργοναυτική εκστρατεία και τελικά μεταβλήθηκαν σε αστερισμό (*αστερισμός των Διδύμων*) από τον Δία. Θεωρούνταν προστάτες των ναυτιλλομένων.

μης την πλησίασε, ενώθηκε μαζί της και την κατέστησε έγγυο. Η Καλλιστώ απέκρυψε το γεγονός από την Άρτεμη, όταν όμως αυτή το αντιλήφθηκε, οργίστηκε εναντίον της και την μεταμόρφωσε σε ζώο, μάλλον αρκούδα. Σύμφωνα με άλλη εκδοχή η μεταμόρφωση της Καλλιστώς προήλθε από τη ζήλια και την οργή της Ήρας ή από φροντίδα του Δία, για να την προστατέψει από τη ζήλια της Ήρας ή την οργή της Αφροδίτης. Αργότερα ο Ζεύς την τοποθέτησε ανάμεσα στους αστερισμούς (Μεγάλη άρκτος).

Κάλχας: μυθικός μάντης κυρίως του έπους. Με τη μαντεία του αναγκάστηκε ο Αγαμέμνωνας να θυσιάσει την Ιφιγένεια στην Αυλίδα και να επιστρέψει στον ιερέα του θεού Απόλλωνα Χρύση την κόρη του Χρυσηίδα, για να σταματήσει τον λοιμό που είχε στείλει ο θεός στο στρατόπεδο των Αχαιών.

Κάστορας: ο ένας από τους Διόσκουρους. Παραδίδεται ότι σκοτώθηκε από τον Ίδα ως θνητός που ήταν, έγινε όμως αθάνατος με τη μεσιτεία του αδελφού του Πολυδεύκη που του χάρισε το μισό της αθανασίας του. Έτσι δρίσκονταν εναλλάξ μέρα παρά μέρα ο ένας στον ουρανό και ο άλλος στον Άδη (Βλ. λέξη Διόσκουροι).

Κύπριδα (ή Κύπρη): ποιητικό όνομα της θεάς Αφροδίτης. Από αυτήν πήρε το όνομα, κατά μία άποψη, το νησί Κύπρος (Βλ. λέξη Αφροδίτη)

Λεύκιππος: γιος του Περιήρη και της Γοργοφόνης, αδελφός του Τυνδάρου, του οποίου τις θυγατέρες Ιλάρια και Φοίδη άρπαξαν οι Διόσκουροι.

Λήδα: κατά την επικρατέστερη μυθολογική παράδοση ήταν θυγατέρα του Θεστίου, σύζυγος του Τυνδάρεω, βασιλιά της Σπάρτης, και μητέρα της Κλυταιμίστρας, της Ελένης και των Διόσκουρων Κάστορα και Πολυδεύκη. Παραδίδεται ότι ο Ζεύς την πλησίασε, αφού πήρε τη μορφή κύκνου. Από την ένωσή τους γεννήθηκε η Ελένη μέσα σε αυγό.

Μαία: θυγατέρα του Άτλαντα και της Πλειόνης, μητέρα του Ερμή τον οποίο γέννησε πάνω στο όρος της Κυλλήνης. Συγκαταλέγεται ανάμεσα στις Πλειάδες.

Μαινάδες: κατώτερες θεές των αρχαίων, τροφοί και συνοδοί του θεού Διονύσου. Ήταν έξαλλες και μαινώμενες.

Μακάρων (νήσοι): φανταστικά νησιά που οι αρχαίοι τοποθετούσαν στα δυτικά πέρατα του Ωκεανού. Εκεί πηγαιναν οι ψυχές των ηρώων και των δικαίων ανδρών.

Μενέλαος: βασιλιάς της Σπάρτης, γιος του Ατρέα, αδελφός του Αγαμέμνονα και σύζυγος της ωραίας Ελένης. Υπήρξε από τους αρχηγούς της Τρωικής εκστρατείας. Μετά τον θάνατό του λατρεύτηκε ως ήρωας και προς τιμή του τελούνταν τα Μενελάϊα. Από την Ελένη απέκτησε μια κόρη, την Ερμόνη, που παντρεύτηκε ο Νεοπτόλεμος, γιος του Αχιλλέα.

Μέροπας: γιος του Τρίοπα και βασιλιάς της Κω που από αυτόν ονομαζόταν Μεροπής.

Μούσες: θεότητες των αρχαίων, παιδιά του Δία και της Μνημοσύνης. Γεννήθηκαν στην Πιερίδα και γι' αυτό ονομάζονταν και Πιερίδες. Διέ-

μεναν στον Ελικώνα και γι' αυτό ονομάζονταν και *Ελικωνίδες*. Αρχηγός τους ήταν ο Απόλλων (μουσηγέτης). Οι μούσες ήταν εννιά: Κλειώ, Ευτέρπη, Θάλεια, Τερψιχόρη, Μελπομένη (=μούσα της τραγωδίας), Ερατώ, Πολύμνια, Ουρανία, Καλλιόπη.

Ναύπλιος: ναυτικός από την Εύβοια. Συγγέεται με τον Ναύπλιο, γιο του Ποσειδώνα και της Δαναΐδας Αμυμώνης. Από την Κλυμένη απέκτησε τον περίφημο Παλαμήδη του οποίου τον άδικο θάνατο θέλοντας να εκδικηθεί άναβε φωτιές τη νύχτα στα δρόγια του Καφηρέα και παρέσυρε σε αυτά τους Έλληνες που επέστρεφαν από την Τροία. Έτσι αφάνισε τους περισσότερους από αυτούς.

Νέστορας: γιος του Νηλέα και της Χλωρίδας, βασιλιάς της Πύλου. Έλαβε μέρος στην Τρωική εκστρατεία και συνέβαλε με τη σύνεση και ευγλωττία του στην κατάπαυση πολλών διχονοιών. Μετά το τέλος του πολέμου επέστρεψε στην πατρίδα του.

Νηρέας: ο μεγαλύτερος γιος του Πόντου και της Γαίας. Από την Ωκεανίδα Δωρίδα απέκτησε πενήντα κόρες, τις Νηρηίδες, με τις οποίες κατοικούσε στα βάθη της θάλασσας.

Νηρηίδες: μορφές της ελληνικής μυθολογίας, νύμφες της θάλασσας και κόρες του Νηρέα. Αντιπροσωπεύουν ιδιότητες του υγρού στοιχείου, όπως δείχνουν τα ονόματά τους: Γλαύκη, Κυμώ, Ψαμάθη, Ακταΐη κ.λπ.

Νύμφες: θεότητες που προστάτευαν τις πηγές (*Ναϊάδες*, *Κρηναίαι*), τα

δάση (*Δρυάδες*, *Αμαδρυάδες*), τα δέντρα και τις σπηλιές (*Ορειάδες*, *Ορεστιάδες*). Συνδέονταν κυρίως με τον Πάνα, τον Ερμή και τους Σάτυρους.

Οινόμαος: γιος του Άρη και της Στερόπης. Από την Εναρέτη, την κόρη του Ακρίσιου, γέννησε την Ιπποδάμεια. Επειδή χρησμός είχε πει πως θα τον σκοτώσει ο γαμπρός του, καλούσε σε αρματοδρομία τους επίδοξους μνηστήρες με τη συμφωνία, αν νικήσουν, να πάρουν την Ιπποδάμεια σύζυγο, αν όμως ηττηθούν, να χάσουν τη ζωή τους. Έτσι σκότωσε πολλούς μνηστήρες μέχρις ότου ο Πέλοπας τον νίκησε, αφού δωροδόκησε τον ηνίοχό του Μυρτίλο. Έτσι ο Πέλοπας παντρεύτηκε την Ιπποδάμεια.

Παλλάδα: επίθετο της Αθηνάς. Το επίθετο αυτό πήρε είτε από το γεγονός ότι έπαλλε το δόρυ της, είτε από τον γίγαντα Πάλλαντα που είχε σκοτώσει στη Γιγαντομαχία, είτε από την Παλλάδα, κόρη του Τρίτωνα, που είχε σκοτώσει κατά λάθος.

Πάνας: γιος του Ερμή, θεός των δουνών και των δασών και προστάτης των κοπαδιών. Λατρευόταν κυρίως στην Αρκαδία που λεγόταν και *Πανία*. Είχε πόδια και κεφάλι τράγου. Αποτελούσε μέλος της συνοδείας του θεού Διονύσου και μερικές φορές της Αφροδίτης. Με τις κραυγές και τους παράξενους ήχους του αυλού του δημιουργούσε τον τρόμο (πανικό) στους βοσκούς.

Πάρης: γιος του βασιλιά της Τροίας Πριάμου και της Εκάβης. Λεγόταν και Αλέξανδρος. Ορίστηκε κριτής στον διαγωνισμό καλλιστείων ανάμεσα στις τρεις θεές Ήρα, Αθηνά

και Αφροδίτη για το μήλο της Έριδας και έκρινε πιο ωραία την Αφροδίτη, που του υποσχέθηκε να του δώσει την πιο όμορφη γυναίκα. Όταν πήγε στη Σπάρτη και φιλοξενήθηκε από τον Μενέλαο, έπεισε την Ελένη, την πιο ωραία Ελληνίδα, και την μετέφερε στην Τροία. Έτσι έγινε ο Τρωικός πόλεμος.

Πέλοπας: μυθικός ήρωας, γιος του Τάνταλου ή, κατά τον Όμηρο, του Ερμή. Αναφέρεται ότι ο πατέρας του Τάνταλος τον τεμάχισε, τον έψησε και τον παρέθεσε γεύμα στους θεούς. Οι θεοί όμως, εκτός από τη Δήμητρα, αντιλήφθηκαν την απάτη, επανέφεραν τον Πέλοπα στη ζωή και τιμώρησαν τον Τάνταλο με αιώνια τιμωρία στον Άδη (βλ. λέξη). Όταν μεγάλωσε, νίκησε με δόλο σε αρματοδρομία τον Οινόμαο, βασιλιά της Ήλιδας, και πήρε σύζυγο την κόρη του Ιπποδάμεια. Παιδιά του ήταν ο Ατρέας και ο Θυέστης. Από αυτόν πήρε το όνομά της η Πελοπόννησος. Είναι ο γενάρχης του οίκου των Πελοπιδών.

Περσέας: μυθικός Αργεΐος ήρωας, γιος του Δία και της Δανάης. Ο πάππος του Ακρίσιος, επειδή φοβόταν ένα χρησμό σύμφωνα με τον οποίο θα τον σκότωνε ο εγγονός του, τον έκλεισε με τη μητέρα του σε ένα κιβώτιο και τους έριξε στη θάλασσα. Τα κύματα έδγαλαν το κιβώτιο στη Σέριφο και ο Περσέας ανατράφηκε από το βασιλιά Πολυδέκτη. Αυτός ερωτεύτηκε τη μητέρα του Περσέα και τον έστειλε να φέρει το κεφάλι της Γοργόνας Μέδουσας και να ελευθερώσει την Ανδρομέδα, κόρη του Κηφέα. Ο Περσέας έφερε σε πέρας με επιτυχία την αποστολή του και παντρεύτηκε την

Ανδρομέδα. Έγινε βασιλιάς της Τίρυνθας και αρχηγός της πρώτης δυναστείας των Περσειδών. Αυτός έχτισε τις Μυκήνες.

Περσεφόνη: κόρη του Δία και της Δήμητρας, με την οποία συνδεόταν στενά στον μύθο και τη λατρεία. Την Περσεφόνη άρπαξε στη Σικελία ο θεός του Άδη Πλούτων και την παντρεύτηκε. Η μητέρα της αναζητούσε την κόρη της και από τη λύπη της δεν άφηνε τη γη να καρποφορήσει. Ο Ζεύς, για να αντιμετωπίσει την κατάσταση, επέτρεψε στην Περσεφόνη να μένει το θέρος με τη μητέρα της και τον χειμώνα με τον Πλούτωνα. Ο μύθος συμβολίζει την εμφάνιση, ακμή και εξαφάνιση της βλάστησης και έγινε βάση των Ελευσίνιων μυστηρίων. Η Περσεφόνη λατρευόταν και με το όνομα *Κόρη* ως θεά του Άδη.

Πηλέας: γιος του Αιακού και της Ενδιδίδας, κόρης του Χείρωνα. Σκότωσε τον αδελφό του Φώκο και έφυγε από την Αίγινα στη Φθία. Παντρεύτηκε την κόρη του Ευρυτίωνα και ίδρυσε στη Φθία το βασίλειο των Μυρμιδόνων. Έλαβε μέρος στην Αργοναυτική εκστρατεία και από τη δεύτερη σύζυγό του Θέτιδα απέκτησε τον Αχιλλέα.

Πολυδεύκης: βλ. Κάστορας και Διόσκουροι.

Ποσειδώνας: θεός της θάλασσας και γενικότερα του υγρού στοιχείου. Ήταν γιός του Κρόνου και της Ρέας και αδελφός του Δία και του Πλούτωνα. Κατοικούσε στα βάθη της θάλασσας με τη σύζυγό του Αμφιτρίτη. Σύμβολό του ήταν η τρίαινα με την οποία ανατάρασσε τη θάλασσα και προκαλούσε τρικυμία.

Πριάμος: βασιλιάς της Τροίας κατά τον Τρωικό πόλεμο. Ήταν γιος του Λαομέδοντα, σύζυγος της Εκάδης, πατέρας του Έκτορα και του Πάρη. Φονεύθηκε από τον Νεοπτόλεμο, τον γιο του Αχιλλέα, κατά τον Τρωικό πόλεμο.

Πρωτέας: θαλάσσιος θεός, υπηρέτης του Ποσειδώνα. Ζούσε στην περιοχή της Αιγύπτου και είχε μεγάλη μαντική ικανότητα. Από τη σύζυγο του Ψαμάθη απέκτησε τον Θεοκλύμενο και τη Θεονόη.

Σειρήνες: κόρες του Αχελώου ποταμού και της μούσας Τερψιχόρης ή Μελπομένης. Ζούσαν στα παράλια της μεσημβρινής Ιταλίας και γοήτευαν με τη μελωδία τους τους παραπλέοντες, ώστε να λησμονούν την πατρίδα τους. Ήταν πεπρωμένο να ζήσουν μέχρις ότου περάσει κάποιος από την περιοχή τους χωρίς να γοητευθεί. Λέγεται ότι αυτό συνέβη ή κατά την Αργοναυτική εκστρατεία ή κατά την επιστροφή του Οδυσσέα από την Τροία. Παραδίδεται ακόμη ότι η Δήμητρα τις μεταμόρφωσε σε πουλιά, γιατί δεν έσπευσαν να βοηθήσουν την Περσεφόνη, όταν την άρπαζε ο Πλούτωνας.

Τελαμώνας: γιος του Αιακού και της Ενδηίδας, κόρης του Χείρωνα, και αδελφός του Πηλέα. Έφυγε από την Αίγινα μετά τον φόνο του αδελφού του Φώκου και πήγε στη Σαλαμίνα, όπου παντρεύτηκε την Περίβοια, κόρη του βασιλιά Κυχρέα. Από αυτή απέκτησε τον Αίαντα. Έλαβε μέρος στη Αργοναυτική εκστρατεία και εκστράτευσε μαζί με τον Ηρακλή στην Τρωάδα. Τότε έλαβε ως αριστείο την Ησιόνη με την οποία απέκτησε τον Τεύκρο.

Τεύκρος: γιος του Τελαμώνα και αδελφός του Αίαντα. Ακολούθησε τον αδελφό του στην Τρωική εκστρατεία αλλά δεν εκδικήθηκε τον θάνατό του. Γι' αυτό τον λόγο ο πατέρας του δεν τον δέχτηκε, στη Σαλαμίνα. Έτσι ο Τεύκρος έφυγε στην Κύπρο, όπου ίδρυσε την πόλη Σαλαμίνα.

Τιτανίδες: θυγατέρες του Ουρανού και της Γης και αδελφές των Τιτάνων. Έλαβαν μέρος στην Τιτανομαχία. Είναι έξι: Θεία, Ρέα, Θέμις, Μνημοσύνη, Φοίβη, Τηθύς.

Τυνδάρεως: γιος του βασιλιά της Σπάρτης Οίδαλου και της νύμφης Βατείας. Μετά τον θάνατο του πατέρα του διώχτηκε από τον αδελφό του Ιπποκόωντα και κατέφυγε στην Αιτωλία προς τον Θέστιο, βασιλιά της περιοχής. Παντρεύτηκε την κόρη του Θεστίου Λήδα, επέστρεψε στη Σπάρτη, όταν ο Ηρακλής σκότωσε τον Ιπποκόωντα, και άφησε διάδοχό του τον γαμπρό του Μενέλαο.

Υάκινθος: ωραίος νέος από τις Αμύκλες. Ήταν γιος του Αμύκλα και της Διομήδης. Τον ερωτεύθηκαν ο Απόλλων και ο Ζέφυρος. Ο τελευταίος σκότωσε αυτόν με δόλο σε αγώνα δισκοβολίας και ο Απόλλων τον μεταμόρφωσε σε άνθος. Προς τιμή του τελούνταν στη Σπάρτη τα *Υακίνθια*.

Φοίβος: επίθετο του Απόλλωνα. Ο Απόλλων πήρε αυτή την ονομασία είτε ως θεός του φωτός είτε για το μαντικό του πνεύμα.

Χάριτες: κόρες του Δία και της Ευρυνόμης. Ήταν θεές της γυναικείας χάρης και ακόλουθες της Αφροδίτης. Ήταν τρεις, η Αγλαΐα, η Ευφροσύνη και η Θάλεια. Την Αγλαΐα

ή τη Θάλεια πήρε σύζυγο ο Ήφαιστος.

Ψαμάθη: μια από τις Νηρηίδες, σύζυγος του Πρωτέα, από την οποία ο Αιακός απέκτησε τον Φώκο.

Ωρίωνας: περίφημος Βοιωτός κυνη-

γός. Ερωτεύτηκε τις κόρες της Πλειόνης και καταδίωκε αυτές μέχρις ότου ο Ζευς μετέτρεψε αυτές σε αστερισμό, τις Πλειάδες. Τον Ωρίωνα ερωτεύτηκε η Ηώς, αλλά η Άρτεμις τον σκότωσε με το τόξο της και τον μετέβαλε σε αστερισμό.

